

REYTING

Universitetlər üçün məhsuldar dövr

Moskva Dövlət Universiteti dünya reytinginin ilk onluğunda

Oruc MUSTAFAYEV

Dünyanı bürümüş pandemiya ali təhsil sistemində təsirli tədrici dəyişməyə başlayıb. Ötən ilin əvvəllərindən COVID-19 ali təhsil sektoruna güclü təsir göstərmişdir, universitetlər distant təhsil formatına keçib, xərəcə üz tutan tələbələr sayında azalma var. Buna baxmayaraq, ötən bir ilin dünyanı inkişaf etməkdə olan ölkələrinin ali təhsil müəssisələri üçün məhsuldar dövr hesab etmək olar. Bunu, Böyük Britaniyanın “Times Higher Education” (THE) nəşrinin inkişaf etməkdə olan ölkələrin nüfuzlu universitetlərinin reytinginin (THE Emerging Economies University Rankings) nəticələrindən də görmək olar. Reytingdə dünyanın 48 ölkəsindən 606 ali təhsil müəssisəsi daxil olub ki, bu da bir il əvvələ nisbətən (533 universitet) 14 faiz çoxdur. Çinin Tsinghua Universiteti artıq 3 ildir ki, iqtisadiyyatları sürətlə inkişaf edən ölkə universitetlərinin reytinginə başçılıq edir. Sıralamaya əsasən, 2021-ci ildə ilk 5-lik tamamilə Çin ali təhsil müəssisələrindən – Tsinghua, Pekin, Çjetszyan, Fudan və Şanxay Jao Tonq universitetlərindən təşkil olunub. Çin ümumilikdə 91 ali təhsil müəssisəsi ilə reytingdə ən çox təmsil olunan ölkədir. Onlardan 35-i ilk 100-lükdə yer alıb. “Sıralamanın nəticəsi Çinin ali təhsil sektorundakı investisiyalarının uğurlarının bir sübutudur”, – deyərək THE-nin informasiya texnologiyaları üzrə direktoru Fill Beyt bildirib. Bu il Türkiyənin 10-dan çox ali təhsil müəssisəsi sözügedən sıralamada yer alıb. Onlardan 4-ü – Sabancı, Koç, Çankaya və Bilkent universitetləri reytingin ilk 100-lüyünə daxil olub.

Reytingdə Qazaxıstan 3 ali təhsil müəssisəsi – Əl-Fərabî adına Qazax Milli Universiteti, L.N. Qumilev adına Avrasiya Milli Universiteti və Satbayev Universiteti ilə təmsil olunur.

Rusiyanın M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universiteti (MDU) reytingdə 6-cı yeri tutaraq inkişaf etməkdə olan ölkələrin ən yaxşı 10 universiteti sırasına daxil olub. MDU-nun rektoru, akademik Viktor Sadovniçinin fikrincə, universitetin top-10-luqda yer alması Moskva Dövlət Universitetinin inkişaf yolunun cəmiyyətin tələblərinə, bilik iqtisadiyyatı üçün mütəxəssislərin hazırlanmasına müasir standartlara uyğun olduğunu göstərir.

“Moskva Dövlət Universitetinin inkişaf etməkdə olan iqtisadiyyatların aparıcı universitetlər qrupuna daxil olması elmi-təhsil potensialının birləşdirilməsinin nəticələrini, mövcud intellektual gücdən səmərəli istifadə olunduğunu göstərir. Bu da gələcək işlərin çərçivəsini müəyyən edir”, – deyərək MDU-nun rektoru bildirib. Reyting 5 qrupda birləşdirilmiş 13 göstərici əsasında tərtib edilib: təhsil və təhsil mühiti (30%), elmi iş (30%), elmi nəşrlərdən sitatətilmə (20%), tələbə və əməkdaşların beynəlxalq mobilliyi (10%). Məlumatlar həm açıq mənbələrdən toplanıb, həm də universitetlər tərəfindən təqdim edilib.

Qeyd edək ki, “Emerging Economies University Rankings 2021” 2004-cü ildən hər il “Times Higher Education” jurnalı tərəfindən dərc olunur və universitetlərin ən nüfuzlu beynəlxalq reytinglərdən biri hesab edilir.

Reytinglə daha ətraflı www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/2021/emerging-economies-university-rankings sahifəsindən tanış olmaq olar.

Reyting	Ali təhsil müəssisəsinin adı	Ölkə	Ümumi tələbə sayı	Tələbə-müəllim nisbəti	Əcnəbi tələbələr sayı	Qadın-k kişi nisbəti
1	Tsinghua University	Çin	37,484	11.6	13%	34 : 66
2	Peking University	Çin	38,583	11.1	16%	43 : 57
3	Zhejiang University	Çin	33,825	10.8	23%	23 : 77
4	Fudan University	Çin	32,597	11.2	13%	52 : 48
5	Shanghai Jiao Tong University	Çin	38,556	11.9	11%	39 : 61
6	Lomonosov Moscow State University	Rusiya Federasiyası	28,525	8.4	32%	52 : 48
7	University of Science and Technology of China	Çin	16,434	7.2	5%	əks olunmayıb
8	National Taiwan University (NTU)	Tayvan	24,880	9.9	12%	43 : 57
9	Nanjing University	Çin	37,475	17.5	9%	49 : 51
10	University of Cape Town	Cənubi Afrika Respublikası	21,647	11.7	17%	54 : 46
11	Moscow Institute of Physics and Technology (MIPT)	Rusiya Federasiyası	5,736	11.4	18%	25 : 75
12	University of the Witwatersrand	Cənubi Afrika Respublikası	27,839	25.8	7%	55 : 45
13	University of São Paulo	Braziliya	82,961	16.1	4%	47 : 53
14	Indian Institute of Science	Hindistan	4,038	9.3	1%	27 : 73
14	Southern University of Science and Technology (SUSTech)	Çin	3,656	9.0	1%	əks olunmayıb
16	King Abdulaziz University	Saudiyyə Ərəbistanı	31,869	7.8	22%	54 : 46
17	Beijing Normal University	Çin	23,365	14.9	11%	əks olunmayıb
17	Huazhong University of Science and Technology	Çin	56,941	16.3	6%	36 : 64
17	Wuhan University China	Çin	53,956	15.2	7%	əks olunmayıb
20	Khalifa University	Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri	3,164	9.7	19%	59 : 41
20	Taipei Medical University	Tayvan	6,112	9.8	10%	58 : 42
20	Tongji University	Çin	33,740	12.0	14%	45 : 55
23	Stellenbosch University	Cənubi Afrika Respublikası	24,525	25.9	8%	56 : 44
24	HSE University	Rusiya Federasiyası	25,268	14.8	11%	əks olunmayıb
24	Sun Yat-sen University	Çin	53,734	16.1	8%	50 : 50
26	Qatar University	Qatar	8,808	9.2	37%	75 : 25
27	Alfaisal University	Saudiyyə Ərəbistanı	2,640	10.2	34%	60 : 40
28	Central South University	Çin	53,277	19.1	3%	əks olunmayıb
28	Harbin Institute of Technology	Çin	31,873	10.6	12%	30 : 70
28	National Research Nuclear University MEPhI	Rusiya Federasiyası	5,797	10.5	26%	34 : 66
31	University of Malaya	Malayziya	15,794	8.3	20%	65 : 35
32	National Tsing Hua University	Tayvan	14,758	17.9	11%	42 : 58
33	United Arab Emirates University	Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri	7,270	8.9	18%	83 : 17
34	King Saud University	Saudiyyə Ərəbistanı	38,189	10.1	10%	52 : 48
35	Peter the Great St Petersburg Polytechnic University	Rusiya Federasiyası	16,768	9.2	31%	39 : 61
36	East China Normal University	Çin	27,085	14.5	13%	65 : 35
37	University of Tartu	Estoniya	8,735	11.9	10%	68 : 32
38	Tianjin University	Çin	37,405	14.5	7%	əks olunmayıb
39	Xi'an Jiaotong University	Çin	36,551	12.5	7%	36 : 64
40	National Chiao Tung University	Tayvan	12,090	16.9	12%	30 : 70
40	South China University of Technology	Çin	40,581	13.4	5%	38 : 62
40	Southeast University China	Çin	33,469	11.5	5%	40 : 60
43	China Medical University, Taiwan	Tayvan	7,633	16.9	9%	55 : 45
44	Sabancı University	Türkiyə	3,687	20.7	9%	39 : 61
45	University of Iceland	İslandiya	8,309	14.1	12%	66 : 34
45	ITMO University	Rusiya Federasiyası	10,094	14.5	17%	36 : 64
47	National Cheng Kung University (NCKU)	Tayvan	20,659	15.5	13%	37 : 63
48	University of Campinas	Braziliya	29,082	15.6	3%	47 : 53
49	Tomsk State University	Rusiya Federasiyası	7,798	11.7	35%	əks olunmayıb
50	Cyprus University of Technology	Kipr	3,176	17.4	11%	55 : 45

=51	Beihang University	Çin	30,172	13.2	7%	əks olunmayıb
=51	Koç University	Türkiyə	5,440	16.0	6%	50 : 50
=53	Nankai University	Çin	29,500	13.5	8%	əks olunmayıb
=53	Pontifical Catholic University of Chile	Çili	29,071	15.1	7%	əks olunmayıb
55	Reykjavik University	İslandiya	2,501	23.4	9%	46 : 54
56	Beijing Institute of Technology	Çin	31,964	13.6	8%	35 : 65
57	University of KwaZulu-Natal	Cənubi Afrika Respublikası	36,731	28.8	4%	58 : 42
58	Northwestern Polytechnical University	Çin	27,813	13.2	4%	28 : 72
59	National Taiwan Normal University	Tayvan	9,854	10.9	26%	əks olunmayıb
60	National Taiwan University of Science and Technology	Tayvan	8,528	19.2	17%	30 : 70
61	King Fahd University of Petroleum and Minerals	Saudiyyə Ərəbistanı	6,948	6.8	11%	1 : 99
62	Universiti Teknologi PETRONAS	Malayziya	5,907	15.3	19%	35 : 65
63	Baumans Moscow State Technical University	Rusiya Federasiyası	19,501	5.6	8%	29 : 71
=64	Charles University in Prague	Çex Respublikası	47,406	12.8	22%	62 : 38
=64	University of Cyprus	Kipr	6,815	22.2	11%	64 : 36
=64	Saint-Petersburg Mining University	Rusiya Federasiyası	7,705	11.4	11%	40 : 60
=64	Semmelweis University	Macarıstan	10,945	9.4	32%	69 : 31
=68	University of Crete	Yunanıstan	13,649	24.5	5%	62 : 38
=68	Shandong University	Çin	43,643	13.3	7%	52 : 48
70	Shenzhen University	Çin	35,396	14.5	1%	49 : 51
71	Indian Institute of Technology Ropar	Hindistan	1,765	10.9	0%	16 : 84
=72	Hunan University	Çin	41,210	20.2	2%	47 : 53
=72	National Yang-Ming University	Tayvan	4,254	4.8	2%	49 : 51
=72	Renmin University of China	Çin	27,134	13.4	6%	əks olunmayıb
75	National and Kapodistrian University of Athens	Yunanıstan	59,348	28.3	10%	62 : 38
76	University of Electronic Science and Technology of China	Çin	32,932	15.3	3%	27 : 73
77	Jordan University of Science and Technology	İordaniya	21,087	11.9	16%	57 : 43
78	Universiti Putra Malaysia	Malayziya	19,937	12.1	25%	61 : 39
79	Indian Institute of Technology	Hindistan	1,309	9.2	0%	17 : 83
80	Mahidol University	Tailand	29,296	9.7	4%	64 : 36
=81	Soochow University	Çin	46,357	16.4	7%	56 : 44
=81	Xiamen University	Çin	41,546	14.8	5%	47 : 53
83	University of the Philippines	Filippin	41,419	8.7	1%	54 : 46
84	Pontifical Catholic University of Rio de Janeiro	Braziliya	14,999	19.5	4%	51 : 49
85	Zhejiang Normal University	Çin	23,939	10.8	6%	əks olunmayıb
86	Çankaya University	Türkiyə	7,492	25.2	1%	45 : 55
=87	Asia University, Taiwan	Taiwan	11,627	31.9	7%	60 : 40
=87	Sichuan University	Çin	67,257	14.0	4%	50 : 50
89	Bilkent University	Türkiyə	10,093	14.2	9%	46 : 54
=90	Chongqing University	Çin	42,095	20.6	5%	əks olunmayıb
=90	University of Desarrollo	Çili	15,213	18.6	3%	56 : 44
=90	Diego Portales University	Çili	17,234	14.7	2%	49 : 51
=90	Durban University of Technology	Cənubi Afrika Respublikası	23,432	33.3	1%	52 : 48
=94	Mansoura University	Misir	140,144	23.8	3%	58 : 42
=94	National University of Science and Technology (MISIS)	Rusiya Federasiyası	7,168	10.8	26%	40 : 60
=94	Pontifical Javeriana University Colombia	Kolumbiya	29,281	15.3	1%	55 : 45
=97	Dalian University of Technology	Çin	39,705	15.2	3%	35 : 65
=97	North-West University	Cənubi Afrika Respublikası	39,056	28.4	4%	60 : 40
=97	Novosibirsk State University	Rusiya Federasiyası	7,043	6.2	20%	əks olunmayıb
100	Saint Petersburg State University	Rusiya Federasiyası	21,865	7.1	15%	63 : 37